



# Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej



BM-II.059.1.670.2024

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

**Pan**

**Szymon Hołownia**

**Marszałek Sejmu**

**Rzeczypospolitej Polskiej**

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 6343 Pana Posła Dariusza Mateckiego w sprawie realizacji praw Sybiraków wynikających z ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego, proszę o przyjęcie poniższych wyjaśnień.

Przepisami ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. z 2022 r. poz. 2039) uregulowano kwestię uprawnień przysługujących kombatantom oraz osobom podlegającym różnym formom represji w okresie wojny i powojennym.

Za represjonowane uważane są między innymi osoby, które z przyczyn politycznych, narodowościowych, religijnych przebywały na przymusowych zesłaniach i deportacji w ZSRR.

Uprawnienia pieniężne i niepieniężne, rzeczowe, uregulowane przepisami wymienionej ustawy przysługują osobie, która uzyska decyzję Szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych potwierdzającą podleganie określonym represjom oraz posiada obywatelstwo polskie lub posiadała je w okresie działalności kombatanckiej bądź w okresie podlegania represjom. Od decyzji osobie zainteresowanej przysługuje odwołanie na drodze sądowej.

Osobom uprawnionym, niezdolnym do pracy wskutek niezdolności do pracy pozostającej w związku z pobytem w miejscach represji wojennych, jak przykładowo z tytułu przebywania na przymusowych zesłaniach i deportacji w ZSRR, obok uprawnień określonych przepisami wymienionej ustawy przysługują także świadczenia pieniężne i inne uprawnienia przewidziane w ustawie z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 2023 r. poz. 1100), z wyłączeniem uprawnienia do refundacji opłaconej składki na obowiązkowe ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów samochodowych lub dobrowolne ubezpieczenie casco pojazdów samochodowych oraz prawa do dodatku pieniężnego.

Za niezdolność do pracy pozostającą w związku z pobytem w miejscach represji wojennych uważa się niezdolność będącą następstwem zranień, kontuzji bądź innych obrażeń lub chorób powstałych w związku z tym pobytem. Związek obrażeń lub chorób z pobytem w tych miejscach, a także związek niezdolności do pracy z takim pobytem ustala lekarz orzecznik Zakładu Ubezpieczeń Społecznych lub komisja lekarska ZUS.

Orzeczenie lekarza orzecznika lub komisji lekarskiej ZUS stanowi dla organu rentowego podstawę do wydania decyzji w sprawie przyznania określonych uprawnień uregulowanych przepisami ustawy z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin. Od decyzji osobie zainteresowanej przysługuje prawo odwołania na drodze sądowej.

Nabycie prawa do świadczeń pieniężnych oraz określonych uprawnień uregulowanych przepisami ustawy z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin nie wynika z samego faktu podlegania represjom czy przebywania w miejscach represji, ale wymaga wskazania, że stwierdzona niezdolność do pracy pozostaje w związku z pobytem w miejscach represjonowania i jest następstwem zranień, kontuzji bądź innych obrażeń lub chorób pozostających w związku z takim pobytem.

Należy dodać, że w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych były przeprowadzane postępowania wyjaśniające w sprawach dotyczących prawa do świadczeń z tytułu pobytu na przymusowych zesłaniach i deportacji w ZSRR dla członków Związku Sybiraków.

W wyniku szczegółowej analizy dokumentacji zgromadzonej w aktach, w tym wyników badań przeprowadzonych przez lekarzy orzekających w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych oraz dokumentacji z przebiegu leczenia, potwierdzono prawidłowość ustaleń orzeczniczych o braku związku niezdolności do pracy z pobytem na przymusowych zesłaniach i deportacji w ZSRR. Brak w związku z tym podstaw do podejmowania przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych postępowań dotyczących ponownego rozpatrzenia uprawnień do świadczeń z tytułu pobytu na przymusowych zesłaniach i deportacji w ZSRR w odniesieniu do osób, których sprawy analizowano.

W Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej nie są prowadzone prace nad zmianą przepisów ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego.

Jeżeli chodzi o podniesione w interpelacji Pana Posła kwestie dotyczące sądów, to ministrem właściwym w tej sprawie jest Minister Sprawiedliwości.

Z wyrazami szacunku

**z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej**

**dr hab. Sebastian Gajewski, prof. uczelni**

**Podsekretarz Stanu**

/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/